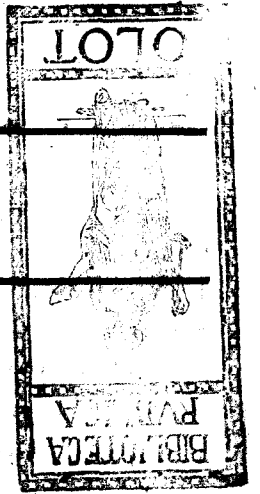

EL REFORMISTA

SETMANARI POLÍTIC D'AVISOS I NOVES

Preu de subscripció:
1 pesseta trimestre. — Nombre solt 10 céntims.

Redacció i Administració:
Carrer de Clivillers, 22

Any I

OLOT 30 d'Abril de 1914

Nom. 16

COM VA NAIXER «LA COMARCA»

Uns quants amics, d'aquells antics amics que foren els qui donaren impuls al «Centre Autonomista» a la Gavia com vulgarment s'en deia, no podíem pas avenir-nos amb el silenci, que primer la desaparició de «La Revista Olotina», després el de la «Ciutat» ens havien imposat i buscàrem el medi de donar espai a nostres més íntimes afeccions, a nostres conviccions polítiques, i sens reparar en medis logràrem, mercès a la nostra bona voluntat i al patrocini de alguns patriots, poguer resoldre la publicació d'un setmanari, qui fos portaveu de la opinió lliberal, orfe des de molt temps de representant en la premsa local.

Recordo encara amb fruïció les hores de discussió, de freda i serena discussió, que en un elegantíssim despatx sosteníem, respecte a la manera d'ésser de la nostre publicació. Volíem tots que respongués a una finalitat pràctica, a lograr l'unió tant desitjada de tots els elements lliberals de la nostra ciutat, quina vida anava transcorrent esllanguida, per les unitats, per les envejes, per les concupiscències; desitjàvem poguer intervenir activament en la política local, i era el nostre més gran anhel el lograr amb la nostre obra el comensament d'una era de germanor, de pau, de tranquil·litat.

Tot això volíem nosaltres idealistes, teòrics, romàntics, aprenents en aquestes lluites de campaná, tan denigrants, tant contraproductes, pró no contàvem amb la bruixa que d'una manera solapada, a traïció, minava abans de tenir viabilitat, l'existència de la nostre organització.

Per fi, contra viento y marea, apareixé el nostre setmanari «Vitalitat», després d'haber ofegat abans d'ésser pública, la veu d'algun protestatari que

volia endressar la actuació del periòdic a un fi exclusivista. ¡Vitalitat! El nom no fa la cosa, diu un adagi, es ben cert, car en aquest cas, va semblar-me un sarcasme des de bon comens aquest nom, per quan tots coneixíem la vida exòtica, escrofulosa, malaltissa que sofrí el setmanari des de'l dia del seu naixement.

Mercès a reconstituents activíssims, mercès a l'energia desplegada, quiscunes vegades, va anar viuent, dels altres, feien perdre l'esclat de vida que en be de tots devia tenir el setmanari.

Unes quantes feliçcades d'aquelles insubstanciables, equivocacions lamentables, foren causa de que el setmanari «Vitalitat» marxés per derroters incerts, que cap de nosaltres desitjàvem, de que amb tot i la nostre fé, amb tot i la nostre voluntat, un cansanci estrany, una mena d'ensopiment inexplicable, fés que totes aquelles energies desapareguessin com per encant.

Recordo encara quan sense tenir-ne concievement cap de les persones interessades, aparegué un dia, inesperadament, un solt en el setmanari que deia que degut a les reformes que's tractaven d'introduir en el setmanari, aquest suspenia la seva publicació per un quan temps, i efectivament, mai més hem sentit parlar de «Vitalitat», mai més hem sapigut res de lo que a dit setmanari feia referencia.

Va passar un mes, en varen passar dos i quan ja no tenia ni el record de «Vitalitat», aparegué «La Comarca», creient de moment que seria la continuadora, no dels procediments equivocats de «Vitalitat», sino de la política per a quina defensa s'havia fundat, pró a la primera llegida vaig

veurer que amb la nova publicació no hi havia guanyat res l'ideal demócrata, car ara un orgue mendicant de les dretes, amb un abulisme i una ampulositat tant gran, que lluny de beneficiar-nos, no feu més que perjudicar la causa que nosaltres teníem el sagrat deure de defensar.

I ¿perqué va naixer «La Comarca» prenguent un impuls completament diferent del que realment havíem donat-li? ¿Per qui va ésser fundada? Respongué el dia de la seva fundació a una necessitat apremiosa o purament a determinades conveniències?

(Continuad)

SANT JOAN DE LES ABADESES

A Sants i a minyons
no'ls prometis si no'ls dons

Havent promés contestar a les cirrigotas del Sr. Picón, vui complir el deure ¿Ha vist V. alguna vegada que la majoria repartís a la minoria lo que'ls primers necessitaven? Es cosa molt natural la caritat ben ordenada, comensa per s mateix.

¿No es veritat Sr. Blanchart?

¿No ha fet igual alguna altre vegada?

¿Recordas aquella vegada de tris record per aquest municipi, que no contents de fer igual, feren promesa, que compliren, als pagesos, de que pagarien una migrada part de lo que els corresponia per consums i arbitres i que fou causa que'l nostre municipi s'atrassés d'unes quantes mils pessetes? ¿ves de aquella data memorable fins que sortí vosté de la casa comunal, amb quants anys se cubrí el presupost?

No trobem estranya la seva suposició i creencia de que'l Sr. Roqué havia fet promeses, car deuria pensar segurament lo que faria vosté en son lloc. Prenguiu en calma, Sr. Blanchart; l'arcaldia per V. es molt alta i es fa molt difícil pugui alcansar-la.

Parlant de les passades eleccions de diputats, recordo que'ns deia: ¿Com es possible que'ls que firmaren aquell document votessin contra el Sr. Bertrand?

Sencillament, perquè quan V. ens ordenaba que'l firmessin el eréiem un pare de la patria i la esperiencia ens ha demoatrat que solsament arriba a padrastra.

En una de les primeres sessions de nostre nou ajuntament, el regidor Sr. Blanchart, ens enjegá un discurs que, alló si, que fou un *derroche de oratoria llegida*. Ríguisen vostés dels discursos de Madrid. ¿Que valen aquells, comparats amb el que'ns llegí el regidor de referència? Jo no hi entenc, pro no dupto que deuria ser *excelent*. Perqué me digué un parent, d'un conegut, d'un amic, d'un criat, d'un orador, que'ls bons discursos se fan inteligibles, i nosaltres no n'entenguérem altre cosa del tal discurs, sino que protestaba que no se li hagués conferit algún dels primers càrrecs. ¡Home de Deu! Com vol que li donguéssin un càrrec, si aixó hauria sigut tot un càrrec de consciencia? Sento no ser taquígrafo per a poguer proporcionar als meus estimats Regidors la inmensa satisfacció de *saborejar-lo* i el mateix temps poguer escampar per totes les parts del mon, que en aquest recó del Pirineu també tenim una *eminencia*, ¡pro quin cap senyors... quin cap...!

Afigurinse, que ja fa vint anys que's president del «Centre Católic d'Obrers» i considerant que podrien donar-li un disgust substituint-lo, se feu nombrar *presidente honorario, presidente fiscalizador, presidente perpetuo, todo de una pieza*. Feu nombrar un president accidental que li guardés les espatlles i pugués, ell, el Sr. Blanchart, carregar-li els *neulers*. Pro el cas fou que el tal president accidental, nostre respectable amic senyor Pinyol, no fou escolá d'*amen, su-liéndole al Sr. Blanchart un poquito desigual*.

¡Pro molt senyor meu!... que no ho veu que ensenya el llautó?...

Res. ¿Que hi farem? Es tan l'entusiasme que sento pel defensor de la patria (de la seva), que m'havia descuidat d'un tal *Romansones*.

A n'aquest si que li devem la *sal-*

vació de nostre municipi. Calculin-vostés; en la segona sessió que celebrá nostre nou ajuntament, digué a la majoria: «habeu volgut acaparar tots els càrrecs, pro tindreu una guerra continuada.» A lo que contestá el senyor Arcalde: «¿Guerra voleu?... guerra tindreu.»

Sr. Picón: si la passió o els *Quevedos*, no li haguessin enfosquit la raó ¿oi que hauria tingut de dirho aixís?

Sr. Romansones: vosté que es tan aficionat a la guerra ¿no podria fer-nos l'obsequi d'anar a lluit llurs facultats *guerreras* al Marroc? Allá podria vosté conquerir molts *laurers* i aquí vosté ja ho veu, les seves aficions guerreres ens sobren, i després si allá el mata-ven moriria en *gloria*, i nosaltres aquí amb els *productos dels adelantos* que vosté ha introduit en aquesta població, li aixecaríem un monument en el que hi posaríem la següent inscripció, no amb lletres d'or ni de plata. (aixó per vosté fora molt vulgar) si no amb trossos de terrissa i porcelana de can Mas de Vich, (si es que'n trobessim)

«RECUERDO al Sr. Romansones que nació, creció y murió inflamado de amor al prójimo, y ante la falta de haber bien, pero que nunca se le presentó ocasión de practicarlo»

En una de les primeres sessions, va constituir-se una minoria per a defensar els interessos del poble, i principalment els del obrer. ¿Que no ho omphiran?... ¿l'quin serà l'incrédul que se atreveixi a dubtar-ne?

Si senyors, si. Fa pocs dies se presentaren al Sr. Basagaña, el Sr. Armengot i el Dr. Antem, amenassant-lo amb demanar a Orona totes les cases de pagés que crien baques i fer-los pagar per cada cap quatre pessetes, si no cedien la primera i segona bara.

¿Ho veuen si compleixen? Aixó si que pot dir-se'n defensar la patria!

L'altre dia el Sr. Colomer cridaba desesperadament contra els de la majoria de nostre ajuntament i deia: «pagaria cinquanta duros de ser regidor, perquè els fu... (aquí una paraula forsa groixuda) a tots a la garjola.» ¡Carai, quin geni Sr. Colomer!... ¡Per Deu, home!... ¡No fassi cap estropici... ¿Que no ho veu que aixó no está bé?... ¡Oh!... i després no Testimarem si'ns vol fer-nos agafar pel PAPU.

¡Estimats llegidors! ¡Aguantintse fort! Vaig a donar-los-hi una noticia que de tan forta pot ésser perjudicial, per lo *sorprendent i inesperada*. Ja tenim un altre *descubridor*. ¡Oh!... No's figurin un Colón que's limita a descobrir-nos unes Amériques, no senyors, no; es cosa més important. ¡Atención! El Sr. Picon ha descobert que tenim un regidor *barra caire*. Aixó si que se'n pot dir una *eminencia!* com si diguéssim. Una *añita gáma de narros, gramátiques i estudis de... can can* i pensar que hi ha qui s'atreveix a dir que no tenim qui vetlli per els interessos de la patria.

El tal descubridor ens fa sapiguer que'l diumenge 12 del present, nostre Ajuntament no celebrá sessió de primera convocatória ni dos dies després, de segona, com ordena l'article 104 de la llei municipal.

¡Ah!... Ja recordo quina pot ser la causa del tal erro.

L'altre dia ens parlaba vosté de *Cupido y Venus* i es que vosté en aquells dies deuria estar ocupat en les practiques d'aquells deus pagans, i tan atargat devien deixar-lo que no pogués veurer com la sessió tingué lloc el diumenge i a pesar de omplir el local de públic li sembla sols un *conculabum* o deuria pensar primer en la *devoció que la obligació*.

¿Que de d'estrany... que'l seu orgue *morfal* li donés l'impresió de *verbositats i oratorias*? ¿Serà tal vegada la influencia de aquells *Quevedos* que V. deia? els que *lo empujan a tal estudio?*

Caramba, caramba, es tot un *vin* el Sr. Picón.

L'ERMITA DE SANTA BARBARA

ADMINISTRATIVES

Hem de dissentir altre volta de la manera de pensar del nostre estimat colega «La Comarca» en lo que fa referencia a les *Questions Municipals*. No tenim ni podem tenir l'optimisme que en el seu escrit de l'últim nombre se reflexa i no podem tenir-lo, no perquè no regoneixem capacitat als qui avui dirigeixen la marxa de nostre Ajuntament, sino per una mena d'ensopiment, que colectiva i individualment sembla s'han agafat tots els components de la corporació Municipal i que'ls lliga de mans i els priva de fer tot lo que's necessari per a que la ciutat de Olot pugui conquerir el lloc que li corresponent.

Potser han desaparecut aquelles circumstancies anormals que eren causa eficient de l'estat verdaderament llastimós de l'Ajuntament, pro encara queda en peu el dupte de si tots els

senyors Regidors, han capít tal i com els hi correspon els deures sagrats que contraguereu amb el poble el dia que acceptaren el mandat que'ls hi fou otorgat.

Mai hem duptat (i fora denigrant fer-ho) de l'honorables intaxable dels qui avui representen la ciutat i tenen a son càrrec la defensa de llurs interessos, pro si que hem de confessar que ara com ara, cap bella iniciativa, cap idea enlairada ha sortit a la superfície. No n'hi ha prou d'ésser honrat, es precis, es necessari, es indispensable *vulguer preocupar-se d'administrar* vulguer estudiar els assumptes que d'una manera directa afecten al be general de la població.

Ja suposem que se'ns dirà que amb un presupost deficient, i força deficient, com el pel que se regeix aquest any el municipi, poca cosa pot fer-se, pro amb tot i això, entenem que ja ara, dones els dies s'escursen, un plan una obra, quelcom de beneficis per a la nostra estimada ciutat, hauria d'haber-se estudiat, d'haber-se resolt per a implantar-ho quan les circumstancies econòmiques haguessin sigut prou per a portar-les a cap.

S'ha parlat i continua parlant-se amb insistència de la emissió d'un emprèst, en quantitat segons uns la necessària i indispensable per axugar els deutes del municipi, segons altres per a realitzar algunes millores d'imprescindible necessitat, de que's tracta de construir un grup escolar que reuneixi les condicions d'higiene que exigeixen les diposicions modernes, grup escolar que no ha de tenir el seu hostatje en el edifici Hospital, car per a que reuneixi les condicions necessàries, costarà moltes mils pessetes i encara duptem de la seva acció pràctica, i s'ha parlat d'altres coses que no creiem realitzables, si una mà enèrgica, sens perjudici, anteposant a l'interès particular, l'interès general no les porta a cap cost, el que costi.

Fins avui tot han sigut promeses, promeses i res més que promeses. Tan debó d'aquí endeuant aquestes se convertissin en realitat!

Setmanals

El president del Concèll permanent de la Mancomunitat Catalana D. E. Prat de la Riba, va dirigir a tots els Ajuntaments de Catalunya, una circular que publicàvem en el nombre passat en la qual pregava als mateixos que abans del 1er. de Maig presentessin l'estat actual respecte a carreteres, camins veinals, camins de ferradura, ponts, telegraf, telefon, servei de correspondència i de transport.

Sigui per lo que sigui, es el cas que molts Ajuntaments, no han pas rebut encara dita circular i per lo tant no poden contestar a la mateixa, per lo que entenem que el plas concedit es massa curt hi faria un gran favor a tots el Concèll permanent, prorrogant-lo a l'objecte de que degudament estudiades les necessitats de cada població, pugués remetre's pels diferents Ajuntaments un acabat estat de tot lo que representés una utilitat per llur respectiva població.

Preguem al Ajuntament de la nostre ciutat que telegraficament fassi veurer aquets incon-

venients al Sr. Prat de la Riba, i no duptem serà atesa llur petició.

Ha finit el plas concedit per a sollicitar el teatre Principal per a el pròxim istiu, i diuen que unicament ho han sollicitat dos senyors, l'un que ofereix sarsuela i l'altre comedia a base d'en Gimenez o d'en Calvo. No soms amics ni enemics de la sarsuela, pró entenem que a Olot es difícilissim per no dir impossible la estabilitat d'una companyia que cultivi aquest genre, amb regular èxit artístic i econòmic, car a lo mes costós que es la galeria d'autors, hi ha de anyadir-si mes gasto de vestuari i sobre tot una quantitat exorbitant per a pago de la orquestra.

Per aixó soms partidaris d'una companyia de comedia i més tinguent encara en el paladar el bon gust que l'any passat va deixar-nos, la acabada companyia del senyor Villagomez.

Noves

Per causes especials va sorprenders a última hora la conferència que sobre «Mancomunitats» habia de donar en el local de la Lliga Regionalista el President de la Diputació de Gerona don August Riera.

Aquesta tindrà lloc diumenge vinent, a les 9 del xespre en el local de dita entitat.

La diada Regionalista ha sigut senyalada per a el dia 7 de Juny pròxim assitint-hi entre altres els diputats a Corts senyors Cambó, Rahola i Ventosa i Calvell.

Hem sigut atentament invitats pel president de la federació local de Societats Obreres d'Olot, a la festa del treball que se celebrarà el dia 1er. de Maig pròxim, batx el següent programa.

De nou a deu del matí, la Comissió de festa visitarà el Sant Hospital i presos, repartint-los-hi al propi temps una almoïna.

A las tres de la tarde, Gran Festival a les fonts de Sant Roc, prenent-hi part una agrupació coral obrera organitzada exprofés per aquesta diada, cantant els següents himnes obrers: Gràtitut (Clavé)—La Maquinista (Clavé)—El Asociado (Giralt).

A les nou de la nit, tindrà lloc en el Teatre Principal una Veïllada Conferència, prenent-hi part varis oradors i amenitzant l'acte la Banda Municipal amb l'Himne Internacional.

Digne de encomi es la bella iniciativa de la comissió de festes, volguent que'n la diada de la festa del treball, els malalts i presos puguin gaudir de la mateixa.

El divendres de la setmana passada va celebrar-se la reunió ordinària bimensual corresponent de l'«Agrupació Comarcal de Metges d'Olot». El Sr. Gassiot hi llegí una documentadíssima memoria sobre «Semeiologia radiològica» referint-se principalment a les malalties del pit, presentant una numerosíssima col·lecció de radiogenografies, i especificant curosament els símptomes que'n moltes malalties de la caixa toràssica poden sorprendre's amb els Raigs X. S'ocupà també de qüestions deontològiques d'actualitat.

Des de'l dia 18 al 24 del corrent aquesta Sucursal de la «Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros» ha obert 19 llivrètes noves, ha rebut per imposicions 18.439 pessetes i n'ha pagat 9.050 per reintegres d'estalvi i passos mensuals de pensió.

Durant la present setmana actua de Vocal de torn D. Josep Berenguer i Alsina.

El diumenge pròxim, a les 3 i 1/2 de la tarde, en el camp de sport de l'«Olot Deportivo», se jugarà un partit de foot-ball amb el «Gerona Sport» contra «Olot Deportivo», essent format aquest últim per el següents jugadors:

Bassols—Oliveras, Goodlet (inglés)—Barnadas, Miscamber (inglés), Burell—Alibés, Puig, Allack (inglés), Saylor (inglés), Vayreda.

El Congrés esperantista regional que tindrà lloc en guany a Sant Feliu de Guixols, ha sigut aplassat per a els dies 28 i 29 del propinent Juny.

Amb motiu de dit Congrés se celebraran els Jocs Florals Esperantistes per a els quals hi ha concedits nombrosos, premis, entre ells un de cent pessetes i dos de cinquanta.

Diuenge a les nou de la nit, en el espaió saló del «Centro Obrero» hi haurà un lliut ball de societat, amenitzat per l'orquestra «La Principal Olotina.»

En la nova camiseria i corbateri del Sr. Llobet, instalada en el carrer Major, antes «Casa Baleta», hi hem vist un lleterero d'un hermós efecte, el qual acredita el bon gust i la mà d'artista del Sr. J. Nicolau.

Ens plau felicitar-lo coralment.

El Roser de Sant Joan les Fonts, celebrat diumenge i dilluns passat, fou forsa deslluït, degut a la persistent pluja d'ambdós dies.

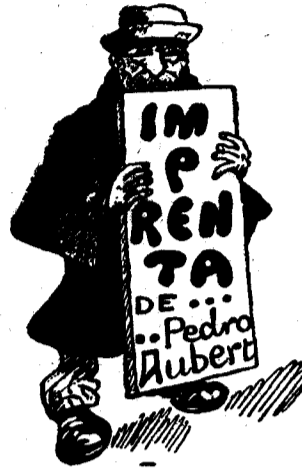
No obstant l'orquestra «La Selvatana» cumplí amb perfecció el seu comés.

També el vei poble de la Canya, volgué celebrar dit roser amb lliuts balls executats per les orquestres d'aquesta, «Els Petits» i «La Principal Olotina.»

Máquinas Naumann
PARA COSER
 Las mejores y más baratas del mundo
 Ventas á plazos y al contado
 Representante: ESTEBAN MOLAS.
 Calle de La Mosca, n.º 2.—OLOTE.

- = Programas
- = Recordatorios
- ===== Esquelas
- ===== Circulares
- = Cartas comerciales
- = Periódicos y Revistas
- Carteles, etc., etc., etc., etc.

**PRECIOS SIN
 COMPETENCIA**

Olivillers, 22.—OLOTE.

- Facturas =
- Cheques =
- Sobres =
- Talonarios =
- Memorandums =
- Tarjetas comerciales =

DISPONIBLE

DISPONIBLE